

Inventaris archief van
de Heen- en Geestvaartpolder
1939 - 1976 (1977)
G.J. Klapwijk
(Delft 1994)

(webversie: Jan van den Noort 2007)

Hoogheemraadschap van Delfland

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Grondgebied	3
1.2. Geschiedenis	3
1.3. Archief.....	5
1.4. Naamlijst van bestuursleden en secretarissen-penningmeester	6
1.4.1. Heen- en Geestvaartpolder in oprichting (1939-1949)	6
1.4.1.1. Voorzitter	6
1.4.1.2. Bestuursleden.....	6
1.4.1.3. Secretaris-penningmeester.....	6
1.4.2. Heen- en Geestveertpolder (1949-1976)	6
1.4.2.1. Voorzitter	6
1.4.2.2. Bestuursleden.....	6
1.4.2.3. Secretaris-penningmeester.....	6
2. Archief van het voorlopig bestuur van de Heen- en Geestvaartpolder in oprichting, 1939-1949	7
2.1. Stukken betreffende de oprichting	7
2.2. Financiën	7
2.3. Zorg voor de watervoorziening	7
4. Archief van de Heen- en Geestvaartpolder, (1948) 1949-1976 (1977)	8
4.1. Stukken van algemene aard	8
4.1.1. Notulen.....	8
4.2. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen	8
4.2.1. Bestuursinrichting	8
4.2.2. Bestuur.....	8
4.2.3. Hulpmiddelen bij de uitvoering van de taak	8
4.2.3.1. Personeel	8
4.2.3.1.1. Secretaris-penningmeester	9
4.2.3.2. Financiën	9
4.2.3.2.1. Omslag	9
4.2.3.2.1.1. Inning en invordering.....	9
4.2.3.2.1.2. Kohieren.....	9
4.2.3.2.1.3. Leggers en lijsten; plankaarten	9
4.2.3.2.2. Geldleningen.....	10
4.2.3.2.3. Begroting en rekening.....	10
4.2.4. Uitvoering van de taak.....	10
4.2.4.1. Toezicht.....	10
4.2.4.1.1. Keur	10
4.2.4.1.2. Vergunningverlening	10
4.2.4.1.2.1. Leggen van dammen en duikers	10
4.2.4.1.2.2. Leggen van kabels en leidingen	11
4.2.4.1.2.3. Plaatsen van windwatermolentjes	11
4.2.4.1.2.4. Lozing van afvalwater	11
4.2.4.1.3. Bemoeienis met vergunningen te verlenen door Hoogheemraadschap van Delfland aan derden	11
4.2.4.1.4. Bemoeienis met vergunningen te verlenen door zgedeputeerde Staten van Zuid-Holland aan derden	11
4.2.4.2. Beheer en onderhoud van de watervoorziening	11
4.2.4.2.1. Algemeen	11
4.2.4.2.2. Windwatermolentjes, gemaaltjes, kokers en keerschutten	12
5. Bijlage (oude inventaris)	12

1. INLEIDING

1.1. Grondgebied

Grondgebied De Heen- en Geestvaartpolder grensde in het zuiden aan de Maasdijk, in het zuidwesten en westen aan de Zijdijk, de Zanddijk en de Zeestraat, in het noorden aan de Sandambachtstraat en de Naaldwijkse Weg (de voormalige Achterweg en de weg van 's-Gravenzande naar Naaldwijk) en in het oosten aan het Nieuwe Water. Omliggende polders zijn Polder Het Oudeland, Polder Nieuwland en Noordland en Staalduinen. De belangrijkste watergang is de Heen- en Geestvaart, die vanaf het Nieuwe Water in westelijke richting door de polder loopt. De oppervlakte van de polder bedroeg c. 254 hectare. De oppervlakte van de percelen die niet bij de opmaling waren gebaat bedroeg c. 107 hectare, deze percelen genoten vrijdom van omslag.

De Heen- en Geestvaartpolder grensde in het zuiden aan de Maasdijk, in het zuidwesten en westen aan de Zijdijk, de Zanddijk en de Zeestraat, in het noorden aan de Sandambachtstraat en de Naaldwijkse Weg (de voormalige Achterweg en de weg van 's-Gravenzande naar Naaldwijk) en in het oosten aan het Nieuwe Water. Omliggende polders zijn Polder Het Oudeland, Polder Nieuwland en Noordland en Staalduinen. De belangrijkste watergang is de Heen- en Geestvaart, die vanaf het Nieuwe Water in westelijke richting door de polder loopt. De oppervlakte van de polder bedroeg c. 254 hectare. De oppervlakte van de percelen die niet bij opmaling ware gebaat bedroeg c. 107 hectare, deze percelen genoten vrijdom van omslag.

1.2. Geschiedenis

De direct aan de Heen- en Geestvaart liggende landerijen betrokken hun water rechtstreeks uit de vaart en hadden geen moeite met de watervoorziening¹. Dit lag anders voor de verder van de vaart gelegen landerijen, die -vooral 's zomers- problemen hadden met de watervoorziening. Om deze problemen op te lossen poogden enkele belanghebbende tuinders voor hun landerijen een gezamenlijke opmaling te realiseren². Aangezien de landerijen tot het boezemland behoorden - zij lagen ongeveer op Delflands Peil 0.40 min NAP- had Delfland de zaak met afzonderlijke keurvergunningen aan belanghebbenden kunnen afdoen. Daar het hier echter om een uitgestrekt complex met diverse keerschutten en windwatermolens ging werd van de zijde van Delflands technische dienst geadviseerd om tot oprichting van een polder over te gaan.

Op 9 juni 1939 kwam daartoe een aantal tuinders in het veilinggebouw Wouterseweg te 's-Gravenzande bijeen. De aanwezigen vonden het wenselijk om een polder te stichten en kozen een voorlopig bestuur. In twee daarop volgende vergaderingen werd met tuinders uit aansluitende gebieden overeenstemming bereikt om ook hun gebied binnen een op te richten polderverband te brengen. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland waren -blijkens een schrijven van 17/27 september 1940⁴- niet overtuigd van de noodzaak om een polder te stichten. Naar hun mening ontbrak een gemeenschappelijk belang van de blokken binnen het toekomstig poldergebied.

In 1940 kreeg het voorlopig polderbestuur van Delfland een tijdelijke vergunning⁵ tot de plaatsing van keerschutten en windwatermolentjes. De

werken werden uitgevoerd volgens een plan van de Firma B. Bosman te Piershil. Dit plan omvatte het plaatsen van drie molens, het maken van drie keerschutten en het leggen van een betonnen goot. Naast deze voorziening plaatsten diverse tuinders -met vergunning van het voorlopig polderbestuur-6 zelf ook windwatermolens en keerschutten. Zoals gebruikelijk bij opmalingspolders in oprichting werd de werking van de nieuwelinge gedurende een proeftijd aangezien, alvorens men tot reglementering overging. In het geval van de Heen- en Geestvaartpolder duurde deze proeftijd extra lang ten gevolge van de bezetting en het bombardement door de geallieerden van het Bezuidnhoutkwartier te 's-Gravenhage in maart 1945. Bij de op dit bombardement volgende brand gingen archiefstukken van de Provinciale Waterstaat en de adviseurs van het voorlopig polderbestuur (Netto & Smit) verloren.

Provinciale Staten stelden in hun vergadering van 16 december 1947 het bijzonder reglement⁷ voor de polder vast. De inwerkingtreding werd bepaald op 1 september 1949. Na de inwerkingtreding van het bijzonder reglement nam het polderbestuur windwatermolentjes van diverse eigenaren over. De eigenaren werden in het polderverband opgenomen en omslagplichtig in de polderlasten. Gedurende zijn 27-jarig bestaan heeft de polder zich uitsluitend beziggehouden met activiteiten op het gebied van de wateropmaling. In de jaren vijftig werden diverse windwatermolentjes vervangen door volautomatische elektrische gemaaltjes. Per 1 januari 1977 werd de Heen- en Geestvaartpolder opgeheven in het kader van de polderconcentratie binnen Delfland⁸. Het gebied van de voormalige polder maakt nu deel uit van het werkgebied van het district 's-Gravenzande.

De direct aan de Heen- en Geestvaart liggende landerijen betrokken hun water rechtstreeks uit de vaart en hadden geen moeite met de watervoorzieningen¹. Dit lag anders voor de verder van de vaart gelegen landerijen, die -vooral s'zomers- problemen hadden met de watervoorzieningen. Om deze problemen op te lossen poogden enkele belanghebbende tuinders voor hun landerijen een gezamenlijke opmaling te realiseren². Aangezien de landerijen tot het boezemland behoorden - zij lagen ongeveer op Delflands Peil 0.40 min NAP- had Delfland de zaak met afzonderlijke keurvergunningen aan belanghebbenden kunnen afdoen.

Daar het hier echter om een uitgestrekt complex met diverse keerschutten en windwatermolens ging werd van de zijde van Delflands technische dienst geadviseerd om tot oprichting van een polder over te gaan. Op 9 juni 1939³ kwam daartoe een aantal tuinders in het veilinggebouw Wouterseweg te 's-Gravenzande bijeen. De aanwezigen vonden het wenselijk om een polder te stichten en kozen een voorlopig bestuur. In twee daarop volgende vergaderingen werd met tuinders uit aansluitende gebieden overeenstemming bereikt om ook hun gebied binnen een op te richten polderverband te brengen. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland waren -blijkens een schrijven van 17/27 september 1940 4.- niet overtuigd van de noodzaak om een polder te stichten. Naar hun mening ontbrak een gemeenschappelijk belang van de blokken binnen het toekomstig poldergebied.

In 1940 kreeg het voorlopig polderbestuur van Delfland een tijdelijke vergunning⁵ tot de plaatsing van keerschutten en windwatermolentjes. De werken werden uitgevoerd volgens een plan van de Firma B. Bosman te Piershil. Dit plan omvatte het plaatsen van drie molens, het maken van drie keerschutten en het leggen van een betonnen goot. Naast deze voorziening plaatsen diverse tuinders -met vergunning van het voorlopig polderbestuur⁶ zelf ook windwatermolens en keerschutten. Zoals gebruikelijk bij opmalingspolders in oprichting werd de werking van de nieuwelinge gedurende een proeftijd aangezien, alvorens men tot reglement over ging.

In het geval van de Heen- en Geestvaartpolder duurde deze proeftijd extra lang ten gevolge van de bezetting en het bombardement door de geallieerden van het Bezuidenhoutkwartier te 's-Gravenhage in maart 1945. Bij de op dit bombardement volgende brand gingeng archiefstukken van de Provinciale Waterstaat en de adviseurs van het voorlopig polderbestuur (Netto & Smit) verloren. Provinciale Staten stelden in hun vergadering van 16 december 1947 het bijzonder reglement⁷ voor de polder vast. De inwerkingtreding werd bepaald op 1 september 1949. Na de inwerkingtreding van het bijzonder reglement jaren nam het polderbestuur windwatermolentjes van diverse eigenaren over.

De eigenaren werden in het polderverband opgenomen en omslachtplichtig in de polderlasten. Gedurende zijn 27-jarig bestaan heeft de polder zich uitsluitend bezig gehouden met activiteiten op het gebied van de wateropmaling. In de jaren vijftig werden diverse windwatermolentjes vervangen door volautomatische elektrische gemaaltjes. Per 1 januari 1977 werd de Heen- en Geestvaartpolder opgeheven in het kader van de polderconcentratie binnen Delfland⁸. Het gebied van de voormalige polder maakt nu deel uit van het werkgebied van het district s'-Gravenzande.

1.3. Archief

Het archief van de polder in oprichting (1939-1949) werd beheerd door de tijdelijk secretaris dhr. W. Hemstede. Dit archief is als een zelfstandig archief gehandhaafd. Vanaf 1 september 1949 tot 31 december 1976 werd het archief beheerd door secretaris-penningmeester A.Th. van Beek. De periode 1939-1949 bevat slechts enkele stukken. Aanvullend materiaal betreffende de oprichting is te vinden in Delflands archief⁹. Het archief werd in 1977 overgenomen van secretaris-penningmeester A.Th. van Beek. Een ordeningsstelsel werd niet aangetroffen. In 1977 werd een magazijnlijst van de aanwezige stukken opgemaakt, deze werd aangevuld in 1986 ¹⁰. Bij de inventarisatie werd een zaaksgewijze ordening aangebracht. Opmerkelijk is het feit dat er vrijwel geen minuten van door het polderbestuur verleende vergunningen in het archief aanwezig zijn. Als besluit komen zij wel voor in de notulen van het bestuur, echter zonder vermelding van de voorwaarden waaronder zij werden verleend.

Het archief van de polder in oprichting (1939-1949) werd beheerd door de tijdelijke secretaris dhr. W. Hemstede. Dit archief is als een zelfstandig archief gehandhaafd. Vanaf 1 september 1949 tot 31 december 1976 werd het archief beheerd door secretaris-penningmeester A. Th. van Beek. De periode 1939-1949 bevat slechts enkele stukken. Aanvullend materiaal betreffende de de oprichting is te vinden in Delflands archief⁹. Het archief werd in 1977 overgenomen van secretaris -penningmeester A. Th. van Beek. Een ordeningsstelsel werd niet aangetroffen. In 1977 werd een magazijnlijst van de aanwezige stukken opgemaakt, deze werd aangevuld in 1986 ¹⁰. Bij de inventarisatie werd een zaaksgewijze ordening aangebracht. Opmerkelijke is het feit dat er wel geen minuten van door het polderbestuur verleende vergunningen in het archief aanwezig zijn. Als besluit komen zij wel voor in de notulen van het bestuur, echter zonder vermelding van de voorwaarden waaronder zij werden verleend.

1.4. Naamlijst van bestuursleden en secretarissen-penningmeester

1.4.1. Heen- en Geestvaartpolder in oprichting (1939-1949)

1.4.1.1. Voorzitter

C. van Staalduinen Pzn., 9 juni 1939-20 april 1949 1939 - 1949

1.4.1.2. Bestuursleden

J.G. van de Berg, 9 juni 1939-onbekend vanaf 1939
C.W. van Baalen, 27 juni 1939-onbekend vanaf 1939
Pl. v.d. Hout, 27 juni 1939-onbekend vanaf 1939
T.M. Noordam, 9 juni 1939-1 juli 1949 1939 - 1949
M. van Staalduinen, Lzn., 27 juni 1939-onbekend vanaf 1939
P.J. van Velden, 27 juni 1939-1 juli 1949 1939 - 1949

1.4.1.3. Secretaris-penningmeester

W. Hemstede, 9 juni 1939-1 september 1949 1939 - 1949

1.4.2. Heen- en Geestveertpolder (1949-1976)

1.4.2.1. Voorzitter

C. van Staalduinen Pzn., 20 april 1949-11 augustus 1965 1949 - 1965
P.J. van Velden, 11 augustus 1965-31 december 1976 1965 - 1976

1.4.2.2. Bestuursleden

Alex. Boers, 1 juli 1949-18 juni 1965 1949 - 1965
Adr. Boers, Alex. zn., 18 juni 1965-31 december 1976 1965 - 1976
H.J. van den Bos, 1 juli 1949-9 juni 1961 1949 - 1961
J.M. van der houwens, 9 juni 1961-31 december 1976 1961 - 1976
M. Noordam, 11 augustus 1965-31 december 1976 1965 - 1976
T.M. Noordam Lzn., 1 juli 1949-31 december 1976 1949 - 1976
P.J. van Velden, 1 juli 1949-11 augustus 1965 1949 - 1965

1.4.2.3. Secretaris-penningmeester

A.Th. van Beek, (1 augustus 1949) 1 september 1949-31 december 1976 1949 - 1976

2. ARCHIEF VAN HET VOORLOPIG BESTUUR VAN DE HEEN- EN GEESTVAARTPOLDER IN OPRICHTING, 1939-1949

2.1. Stukken betreffende de oprichting

1	Notulen van vergaderingen, gehouden om te komen tot oprichting van een polder, 1939, 1945.	1 omslag
2	Correspondentie met gemeente 's-Gravenzande, Commissarissen der Heen- en Geestvaart, Hoogheemraadschap van Delfland en provinciaal bestuur van Zuid-Holland betreffende de voorgenomen oprichting van een opmalingspolder; met 1 kaart en perceelsregister, 1939-1940, z.d. (c. 1940), 1942.	1 omslag
3	"Schets-Gemeente Plan 's-Gravenzande", ingekleurde kaart houdende overzicht van wegen en watergangen in de gemeente 's-Gravenzande; schaal 1:2000, z.d. (1940).	1 blad

2.2. Financiën

4	Stukken betreffende geldleningen ten behoeve van de uitvoering van het plan tot zoetwatervoorziening van het gebied van de polder in oprichting, 1940-1941, 1945.	1 omslag
5	Nota's en kwitanties, 1941-1944, 1947.	1 omslag

2.3. Zorg voor de watervoorziening

6	Vergunningen, verleend aan ingelanden tot het plaatsen van windwatermolentjes voor de inmaling van zoet water, 1939-1940, 1944.	1 omslag
7	Vergunningen, verleend door hoogheemraadschap van Delfland, aan het voorlopig polderbestuur tot het plaatsen en hebben van windwatermolentjes, keerschutten en een buisleiding in dammen in de binnenbermsloot van de Maasdijk; met tekening van de fundering van de windmolens en doorsnede van de keerschutten, 1940-1941, 1946.	1 omslag
8	Briefwisseling met Firma B. Bosman te Piershil betreffende het hoger maken van het frame van de tweede molen, 1941-1942.	1 omslag
9	Aanschrijving van de gemeentepolitie te 's-Gravenzande tot het aanbrengen van een schutkleur op de blank aluminium wieken van de windwatermolentjes, 1941.	1 stuk
10	Verklaring van geen bezwaar door ingelanden tegen het op een hoger peil brengen van de waterstand in de boezemsloot; alsmede	

	een verzoek van J.H. van Rijn om vergunning tot het aanleggen van een betonnen goot tot aan de vaart, 1941.	1 stuk
11	Aanschrijving van dijkgraaf en hoogheemraden tot het herstel van het Onderwegje langs de Zijdijk te 's-Gravenzande, daar dit wegje bij de uitvoering van het plan tot zoetwatervoorziening plaatselijk is verzakt, 1942.	1 stuk

4. ARCHIEF VAN DE HEEN- EN GEESTVAARTPOLDER, (1948) 1949-1976 (1977)

4.1. Stukken van algemene aard

4.1.1. Notulen

12	Notulen van vergaderingen van stemgerechtigde ingelanden, 1949-1976.	1 omslag
13	Convocaties voor vergaderingen van stemgerechtigde ingelanden, 1949-1976.	1 omslag
14	Notulen van bestuursvergaderingen, 1949-1976.	1 omslag

4.2. Stukken betreffende bijzondere onderwerpen

4.2.1. Bestuursinrichting

15	Bijzonder reglement; met besluit tot afkondiging van het tijdstip van inwerkingtreding; fotokopie en gedrukt, 1948-1949.	2 stukken

4.2.2. Bestuur

16	Stukken betreffende de vaststelling door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van de jaarwedden van bestuursleden, de secretaris en de penningmeester, alsmede van het maximum voor vergaderingen te besteden bedrag, 1949, 1964, 1966.	1 omslag
17	Stukken betreffende de verkiezing en toelating van bestuursleden, 1949-1965.	1 omslag

4.2.3. Hulpmiddelen bij de uitvoering van de taak

4.2.3.1. Personeel

4.2.3.1.1. Secretaris-penningmeester

N.B. zie voor vaststelling van het salaris inv.nr. 16

18	Akten van benoeming van A.Th. van Beek tot secretaris en penningmeester, 1949.	2 stukken
19	Brief aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, houdende mededeling dat ter vervanging van de heer W. Hemstede de heer A.Th. van Beek met de waarneming van het secretariaat en het penningmeesterschap is belast, 1949.	1 stuk
20	Stukken betreffende de vaststelling van de pensieongrondslag van A.Th. van Beek, 1949, 1951, 1977.	1 omslag
21	Stukken betreffende de uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, van het Waalblok, de Heen- en Geestvaartpolder en polder Nieuwland en Noordland, als polders waarvan de functies van secretaris en van penningmeester door dezelfde functionaris moeten worden bekleed, 1962-1964.	1 omslag

4.2.3.2. Financiën

4.2.3.2.1. Omslag

4.2.3.2.1.1. Inning en invordering

22	Aanschrijvingen van deelnemers in de overeenkomst van 11 december 1940 tot betaling van hun bijdrage in de kosten van de zoetwatervoorziening, 1949.	2 stukken
23	Briefwisseling met A.J.B. van Holstein en J. Quartel, houdende afwijzing van hun verzoek om ontheffing van de omslag in de polderlasten, 1967.	2 stukken

4.2.3.2.1.2. Kohieren

24	Kohieren van de heffing van de omslag, 1949-1974, 1976.	1 omslag

4.2.3.2.1.3. Leggers en lijsten; plankkaarten

25-27	Plankaarten houdende overzicht van de kadastrale situatie binnen de polder; tevens aangevende de plaatsing van de windwatermolentjes en de elektrische gemaaltjes, opgemaakt 1949 en bijgewerkt tot c. 1976.	3 bladen
25	's-Gravenzande sectie L 2e blad	
26	's-Gravenzande sectie L 3e blad	
27	's-Gravenzande sectie L 4e blad	
28-30	"Gaarderboek", registers houdende de kadastrale boekhouding van de polder, opgemaakt 1949 en bijgewerkt tot c. 1976.	3 delen
28	Artikelen 1-172	
29	Artikelen 173-339	
30	Artikelen 340-542	

31	Index, op persoonsnaam en perceel, behorende bij de kadastrale boekhouding, opgemaakt 1949 en bijgewerkt tot c. 1976.	1 deel
4.2.3.2.2. Geldleningen		
32	Stukken betreffende geldleningen, ter financiering van de windwatermolentjes, keerschutten, electirsche gemaaltjes, kokers en goten, 1949-1976.	1 omslag
33	Besluit van de vergadering van stemgerechtigde ingelanden tot het aangaan van een rekening-courant-overeenkomst met de Coöperatieve Boerenleenbank te 's-Gravenzande; met begeleidend schrijven aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, 1952-1953.	2 stukken
34	Besluit van de vergadering van stemgerechtigde ingelanden tot het aangaan met de Coöperatieve Raiffeisenbank te 's-Gravenzande van een kasgeldlening, groot f 4.000,--, 1966.	1 stuk
4.2.3.2.3. Begroting en rekening		
35	Begroting van ontvangsten en uitgaven met memorie van toelichting; goedgekeurd door dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland, 1949-1964. <NBEB>N.B. Over de jaren 1950-1954 en 1957 ontbreekt de memorie van toelichting</NBEB>	1 omslag
36	Rekening van ontvangsten en uitgaven, goedgekeurd door dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland, 1949-1963.	1 omslag
37	Begroting van ontvangsten en uitgaven, met memorie van toelichting, 1965-1976, goedgekeurd door dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland; rekeningen van ontvangsten en uitgaven, 1964-1976, goedgekeurd door dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland, 1965-1977.	1 omslag
38	Bijlagen tot de rekening van ontvangsten en uitgaven, 1952-1976.	1 omslag
4.2.4. Uitvoering van de taak		
4.2.4.1. Toezicht		
4.2.4.1.1. Keur		
39	Stukken betreffende de vaststelling, wijziging en goedkeuring van de keur, 1953-1965.	1 omslag
4.2.4.1.2. Vergunningverlening		
4.2.4.1.2.1. Leggen van dammen en duikers		
40	Tekening, behorend bij een vergunning van G. van Staalduinen tot het leggen en hebben van een rijdiam met doorvoerkoker <NBEB>N.B. Zie voor de vergunning de notulen van de vergadering van het bestuur, 9 juni 1953</NBEB>	1 blad

41	Vergunning aan de Vereniging "Evangelische Unie" te 's-Gravenzande tot het hebben van een koker ten behoeve van de waterlozing c.q. -voorziening van een perceel tuinland 's-Gravenzande sectie I nr. 3413, 1953.	1 stuk

4.2.4.1.2.2. Leggen van kabels en leidingen

42	Kaart van het streeknet 's-Gravenzande van het telefoondistrict 's-Gravenhage, gemerkt blad x, opgemaakt ten behoeve van het leggen van een telefoonkabel, z.d. [1964].
<NBEB>N.B. Zie voor de toestemming de notulen van de vergadering van het bestuur, 3 december 1964</NBEB>	1 blad
57	Vergunning aanvraag van gemeentelijk Energiebedrijf 's-Gravenhage tot aanleg van leidingen ten behoeve van de gasvoorziening van de tuinbouw in district Naaldwijk van het westland, met 13 tekeningen, 1971.
<NBEB>N.B. Er zijn géén aanwijzingen dat door de polder vergunning werd verleend, wel is door Delfland een vergunning verleend onder nummer 203/1971.</NBEB>	1 omslag

4.2.4.1.2.3. Plaatsen van windwatermolentjes

43	Brieven van J. van Dop, houdende verzoek om toestemming tot plaatsing van een windwatermolentje bij het Nieuwe Water, 1955.	2 stukken

4.2.4.1.2.4. Lozing van afvalwater

44	Tekening, behorend bij een vergunning aan D. de Koning tot lozing van afvalwaterwater op polderwater, 1961.
<NBEB>N.B. Zie voor de vergunning notulen van vergaderingen van het bestuur, 29 mei 1961</NBEB> | 1 blad |
|----|--|--------|

4.2.4.1.3. Bemoeienis met vergunningen te verlenen door Hoogheemraadschap van Delfland aan derden

45	Vergunningen, verleend door Hoogheemraadschap van Delfland aan derden, 1950-1954.	1 omslag

4.2.4.1.4. Bemoeienis met vergunningen te verlenen door zgedeputeerde Staten van Zuid-Holland aan derden

46	Ontgrondingsvergunningen verleend door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland aan derden; met 1 tekening, 1953-1968; afschriften.	1 omslag

4.2.4.2. Beheer en onderhoud van de watervoorziening

4.2.4.2.1. Algemeen

47	Brief van Proeftuin Zuid-Hollandsch Glasdistrict - Naaldwijk aan J. van Rijn, houdende aanbeveling om de waterstand in de sloot bij zijn bedrijf met het oog op de druiventeelt op 75 à 80 cm. onder het maaiveld te brengen, 1949.	1 stuk

48	Briefwisseling met H. 't Hart, G. 't Hart en J. de Koning betreffende toekenning door het polderbestuur van een jaarlijkse vergoeding voor zoetwatervoorziening door hen van hun percelen, 1950.	2 stukken
49	Brieven aan het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland en M. Vellekoop betreffende de regeling van de onderhoudsplicht van de sloot langs de Zanddijk, 1950; minuten.	2 stukken
50	Vergunning, verleend door Hoogheemraadschap van Delfland, tot het onttrekken van gietwater uit de Heen- en Geestvaart, 1958.	1 stuk

4.2.4.2.2. Windwatermolentjes, gemaaltjes, kokers en keerschutten

51	Vergunning, verleend door hoogheemraadschap van Delfland, tot het hebben van windwatermolentjes, keerschutten, een buisleiding, goten en een afrastering, 1948.	1 stuk
52	Stukken betreffende de overname van windwatermolentjes van particuliere eigenaren, 1950, 1956.	1 omslag
53	Stukken betreffende het onderhoud en de revisie door Molenbouw B. Bosman te Piershil van de windwatermolentjes, 1950, 1951.	1 omslag
54	Stukken betreffende de vervanging van de windwatermolentjes door volautomatische elektrische gemaaltjes; met 1 tekening, 1955, 1965, 1968.	1 omslag
55	Brief aan mevr. de wed. J. Leerdam houdende voorstel tot oplossing van het geschil inzake de vermeende verplichting van het polderbestuur tot het aanbrengen van een koker in haar tuin, 1958.	1 stuk

Zie voor kaarten, aangevende de plaatsing van de windwatermolentjes de inv.nrs. 25-27 en voor geldleningen ten behoeve van de overname en het treffen van voorzieningen aan de bemalingsmiddelen, inv.nr. 32

5. BIJLAGE (OUDE INVENTARIS)

56	Inventarislijst, 1977; met supplement, z.d. c. 1983.	2 stukken